

Reformer har gjort Danmark 130 mia. kr. rigere

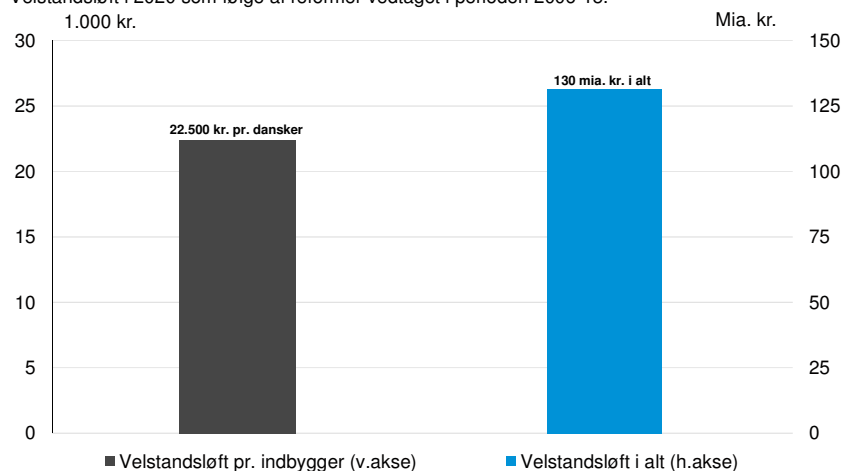
De seneste 10 års politiske reformer, som er gennemført af skiftende regeringer og folketingsflertal, vil i 2020 have gjort Danmark 130 milliarder kroner rigere og øget beskæftigelsen med 155.000 fuldtidspersoner. Det største bidrag er kommet fra reformer, der har hævet tilbagetrækningsalderen.

Reformer gør Danmark og danskerne rigere

Danmark ville være et væsentligt fattigere land. Og danskerne ville være et fattigere folkefærd, hvis ikke de danske politikere i de seneste 10 år havde gennemført en stribe af politiske reformer, der på hver sin måde har bidraget til at øge arbejdsudbuddet og produktiviteten. Det viser en ny analyse gennemført af Dansk Industri (DI).

Reformer har løftet velstanden med 130 mia. kr.

Velstandsløft i 2020 som følge af reformer vedtaget i perioden 2006-15.

Kilde: Danmarks Statistik, svar på finansudvalgsspørgsmål 124 (2014) og 381 (2016) samt egne beregninger.

130 mia. kr. i 2020. Det svarer til 22.500 kr. pr. dansker.

Samlet set betyder de politiske reformer, der er gennemført i perioden fra 2006 til 2015, at det danske bruttonationalprodukt, som er det gængse mål for et lands velstand, vil være øget med cirka 130 milliarder kroner i 2020, hvor de fleste af reformerne er fuldt indfasede. Det svarer til et løft i velstanden på ca. 22.500 kr. pr. dansker.

40 procent af væksten kommer fra reformer

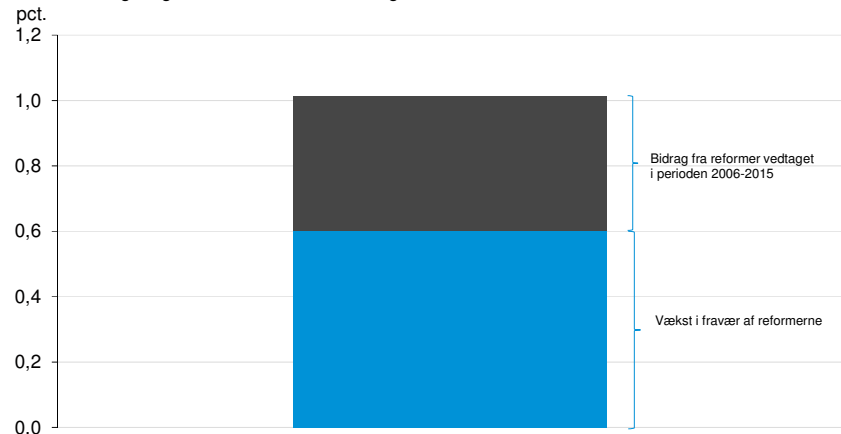
En anden måde at anskueliggøre effekten af de politiske reformer er ved at kigge på betydningen for den samlede vækst.

Reformer har næsten fordoblet væksten

Uden de politiske reformer ville den gennemsnitlige vækst i perioden fra 2006-2020 være på cirka 0,6 procent om året. Men som følge af reformerne forventes den gennemsnitlige vækst i perioden at lande på cirka 1 procent om året. I den 15 år lange periode har reformerne således bidraget med cirka 40 procent af den samlede vækst.

Reformer har næsten fordoblet væksten

Gennemsnitlig årlig vækst fra 2006-20 med og uden reformer

Kilde: Danmarks Statistik, DK2025 - et stærkere Danmark, svar på finansudvalgsspørgsmål 124 fra 2014 og 381 fra 2016) samt egne beregninger.

Højere arbejdsudbud og øget produktivitet

Når reformerne har så stor betydning for væksten, skyldes det især, at de har bidraget til at øge beskæftigelsen med 155.000 personer. I 2020 vil hver 20. beskæftigede således komme fra én af de reformer, der er vedtaget siden 2006. Derudover øger flere af reformerne produktiviteten. Det gælder f.eks. vækstpakken fra 2014 og skattenedsættelserne i bl.a. forårspakke 2.0.

70.000 beskæftigede fra tilbagetrækningsreformer

Langt det største bidrag til beskæftigelsen kommer fra de reformer, der har bidraget til at hæve tilbagetrækningsalderen. Samlet set medfører de, at cirka 70.000 flere vil være på arbejdsmarkedet i 2020.

35.000 beskæftigede fra lavere skatter

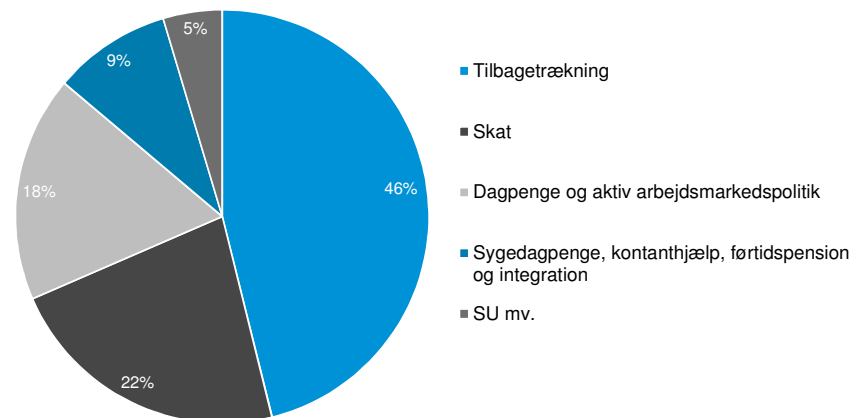
Næststørst betydning har de løbende nedsættelser af skatten, der er sket som følge af de politiske reformer. Samlet betyder ændringerne i skatten, at beskæftigelsen vil blive øget med 35.000 personer. Det sker, når danskerne arbejder mere som følge af, at incitamentet til at arbejde øges, når skatten sænkes. Ud over højere arbejdsudbud vil de tiltag, som sænker marginalskatten, også øge produktiviteten og dermed øge væksten yderligere.

27.500 beskæftigede fra reformer af dagpenge og aktiv arbejdsmarkedspolitik

Ændringerne i dagpenge og den aktive arbejdsmarkedspolitik har også haft en betydelig effekt for beskæftigelsen. Samlet har de bidraget til, at ca. 27.500 flere vil være på arbejdsmarkedet i 2020.

Politikerne har brugt forskellige instrumenter

Andel af de 155.000 ekstra beskæftigede fra forskellige typer af reformer

Kilde: Egne beregninger på baggrund af svar på finansudvalgsspørgsmål 124 (2014) og 381 (2016). Reformerne er fordelt efter det vigtigste redskab i de samlede reformpakker. Enkelte reformer er delt op. F.eks. er dele af reformbidraget fra velfærdsaftalen fra 2006 henført til kategorien tilbagetrækning og dele til kategorien vedr. dagpenge.

Pres på arbejdsmarkedet. Reformen er godt timet.

De mange ekstra hænder på arbejdsmarkedet bidrager til at lette presset på arbejdsmarkedet nu og i de kommende år, hvor der er et særligt behov for det. Særligt tilbagetrækningsreformen, som hvert år siden 2014 har øget efterlønsalderen med et halvt år, har vist sig at være godt timet. I 2017 er beskæftigelsen ca. 1 pct. højere som følge af tilbagetrækningsaftalen, og uden den ville arbejdsmarkedet i dag være præget af langt større mangel på kvalificerede medarbejdere, eller også ville væksten have været lavere.

Senere tilbagetrækning er den største vækstmotor

Tilbagetrækningsaftalen øger velstanden med 50 mia. kr.

Når der kommer flere hænder på arbejdsmarkedet, kan virksomhederne producere mere. Det afspejler sig i reformernes virkning på væksten (BNP). Den enkeltstående reform, der har størst betydning for både beskæftigelsen og velstanden i 2020, er tilbagetrækningsreformen fra 2011. Reformen øger beskæftigelsen ved at øge efterlønsalderen fra 2014 og pensionsalderen fra 2019. Derudover reducerer den antallet af år, som man kan være på efterløn, fra fem til tre år. Det øger velstanden med næsten 50 mia. kr. i 2020. Reformen har imidlertid særligt stor effekt i 2020 og mindre effekt både før og efter.

Forårspakke 2.0 er den næststørste reform

Den enkeltstående reform, der har næststørst betydning for væksten i 2020, er Forårspakke 2.0 fra 2009. Reformen afskaffede bl.a. mellemkatten og sænkede dermed marginals-katten betragteligt. Det betyder, at reformen øger BNP med 33 mia. kr. i 2020 som følge af både højere arbejdsudbud og højere produktivitet.

Velfærdsaftalen er tredjestørst i 2020, men ubetinget størst på lang sigt.

Den tredjestørste reform målt på væksteffekten i 2020 er Velfærdsaftalen fra 2006. Reformen er mest kendt for at indeksere tilbagetrækningsalderen med stigningen i levetid. En mekanisme, der på langt sigt gør Velfærdsaftalen til den reform, der har den største betydning for væksten.

I 2020 er det især Velfærdsaftalens ændringer i dagpengereglerne, der har betydning for vækst og beskæftigelse. Reformen fjernede blandt andet de ekstra lempelige vilkår for dagpengemodtagere over 50 år, og der blev sat større krav til de ledige i form af aktivisering generelt og uddannelseskrav til unge.

Tabel 1

2020-effekt af gennemførte reformer fra 2006 til 2015

Årstal	Reform	Beskæftigelse (1000 fuldtids- personer)	BNP (2016- priser)	Forligs- eller af- taleparter
2006	Velfærdsaftale	20*	12½*	V, K, DF, S, R
2007	Lavere skat på ar- bejde 2008 og 2009	7½	5*	V, K, DF
2008	Jobplanen	3½	2½*	V, K, DF, R, LA
2008	Aftale om nedbrin- gelse af sygefraværet	4	1½*	V, K, DF, R, LA
2009	Forårspakke 2.0	18½	33	V, K, DF
2010	Genopretningspakken	11	5½	V, K, DF
2011	Aftale om senere til- bagebetaling	65	49½	V, K, DF, R
2011	Finanslov 2012 inkl. energiaftale	-3½	-2	S, R, SF, Ø
2012	Skattereform 2012	11	8	S, R, SF, V, K
2012	Reform af førtidspen- sion og fleksjob	4½	3	S, R, SF, V, K, LA
2013	Reform af SU- systemet og ram- merne for studiegen- nemførelse	6	4	S, R, SF, V, K, DF, LA
2013	Aftale om reform af kontanthjælpssystemet	4½	1½	S, R, SF, V, K, DF, LA
2013	Forlig om en reform af sygedagpengesyste- met	1½	½*	S, R, SF, V, K, DF, LA
2014	Forlig om reform af beskæftigelsesindsat- sen	1	½	S, R, V, K, DF
2014	Aftale om en vækst- pakke	1½	6	S, R, V (DF, K, SF, Ø)
2014	Finanslov 2015	-1	-½	S, R, SF, Ø
2015	Ny integrationsydelse	1	½*	V, K, DF, LA
2015	Aftale om et tryggere dagpengesystem	-1	-½*	V, K, DF, S, R,
2015	Finanslov 2016	1½	1*	V, K, DF, LA

Kilde: Svar på finansudvalgsspørgsmål 124 (2014, 381 (2016) og 146 (2016).

Anm: Virkninger på beskæftigelsen er afrundet til nærmeste 500 personer, og BNP-effekten er fremskrevet til 2016-niveau og afrundet til nærmeste ½ mia. kr.

*Egne skøn og beregninger.

Vi kan blive endnu rigere

DI's analyse viser, at politiske reformer kan have meget stor betydning for vækst og velstand i Danmark.

Nye reformer kan lette presset på arbejdsmarkedet yderligere...

Selv med de vedtagne reformer er der behov for at lette presset på arbejdsmarkedet yderligere. Outputgab og beskæftigelsesgab er snart lukket. Samtidig melder deltagerne i DI's virksomhedspanel om kapacitetsproblemer. Virksomhederne vurderede således i december 2016, at mangel på arbejdskraft var den næststørste vækstbarriere. Og i starten af 2017 meddeler 4 ud af 10 virksomheder, at de har forgæves har forsøgt at rekruttere medarbejdere inden for det sidste år. Meget tyder på at efterspørgslen i økonomien snart bliver højere end udbuddet, og det kan føre til overophedning.

Politikerne kan lette presset på arbejdsmarkedet ved at gennemføre nye reformer, der øger arbejdsudbuddet de kommende år.

.. og skaffe finansiering til at investere i fremtidens vækst

Nye reformer kan samtidig skaffe finansiering til at investere i f.eks. forskning og uddannelse, som kan øge produktiviteten og dermed væksten på lang sigt. Alternativt kan råderummet fra nye reformer afsættes til prioriterede velfærdsområder som f.eks. børnepasning, ældrepleje eller sundhed. Stigningen i det offentlige forbrug bør dog være begrænset i de kommende år af hensyn til konjunktursituationen.

DI's 2025-plan har samme effekt som reformene fra 2006-2015

I DI's 2025-plan fremlægger vi reformer, der øger beskæftigelsen med 135.000 personer og løfter væksten med 128 mia. kr. i 2025. Det giver omtrent samme løft i væksten som de reformer, politikerne har gennemført fra 2006-2015. Beskæftigelsesløftet i DI's plan er dog mindre end bidraget fra de sidste 10 års reformer. Det afspejler, at der er mange tiltag i DI's plan, som øger produktiviteten og dermed væksten uden samtidig at øge arbejdsudbuddet. Det er vigtigt, at fremtidens reformpolitik lægger vægt på begge elementer – dvs. både højere arbejdsudbud og højere produktivitet.